

SYMMETRÁLA

ÚVODNÍ SLOVO

Řídí naše rozhodnutí novinářské kachny, nebo jsme za ně odpovědní my sami? Položil jsem si tuto otázku při pohledu na krizi, jaké jsme nyní svědky. Patříte k těm, kteří ji řeší? A nebo zatím jen sledujete pádání burzovních indexů, přebírání bank konkurenty a zmatené jednání státníků, jak do ní a zda vůbec zasahovat. Přemýšlíte, co znamená pro vás? Máte-li vrásky na čele, nedívám se. V záplavě chaotických informací médií není teď snadné činit důležitá rozhodnutí. Stačí jedna jakkoliv skvěle formulovaná, ale neúplná zpráva, a panika je zde. Banky stáhnou úvěry, jejich klienti odloží nákup auta potažmo výrobní haly, neboť mají pocit, že nelze zareagovat jinak než taktikou „počkáme a uvidíme“. Lze si to však vyložit i realističtěji: Nevíme sice přesně, čeho se bojíme, ale raději nic neděláme. Jako kdyby nikdo nedokázal vzít v úvahu, že v obchodě, kromě řady rizik, existují i setrvalá pravidla na způsob zákona o zachování energie. Vždyť pokud někdo prodělal, jiný na tom přece musí vydělat. Evropa prstem ukazuje na Ameriku, jak to špatně vede. Ale právě jediná Amerika dokáže hýbat s dolarem od 40 do 15 korun. Pro běžného Američana to není nic nového, my však čekáme u zpráv, abychom zjistili víc. Amerika si rok ve sele exportuje, a to s intenzitou, že přepravní společnosti přes Atlantik jsou vyprodané na měsíce dopředu. Další z jistot, které se držme, je fakt, že nám nikdo nepomůže. Bude-li stát chtít podpořit korunu jen v rámci deseti haléřů, vydržíme asi čtrnáct dnů, pak se rezervy vyprázdňují. To, že zrovna není moc šancí, jak si vlít optimismu do žil, ale neznamená, že zavrhneme i ty, které jsou stále nasnadě. Staňme se proto těmi, kteří na dnešní situaci vydělají. Jste-li strojař, pak vyrábějte, ale rychleji a také efektivněji než ostatní. Hledat cestu ke změně je totiž daleko účinnější než podléhat realitě skrze palcové titulky. Proč bych vás tedy měl v tomto nečase varovat? Není lepší popřát vám raději chladnou hlavu a hodně štěstí?

Pavel Diviš, ředitel

Foto: Michael Kratochvíl

TÉMA

Získali jsme Technické centrum

Dostali jsme ho! Slova pistolníka si nevykládejte špatně. Naše snaha při jednáních s firmou Hartford byla odměněna, neboť míněno je tím Technické centrum v Holoubkově. Je pro vás – naše zákazníky, aby vám prostřednictvím odborné konzultace pomohlo při řešení vašich výrobních problémů.

Obrábíte na sto procent, abyste dostali svým závazkům. Jeden z vašich strojů však vypoví službu. Časový harmonogram je neúprosný a vy už tušíte, že největší svízel nepředstavuje ani tak sama technická závada, jako hlavně prodleva, kterou si za běžných okolností spočítáte na její opravu. Dopředu se děsíte e-mailové korespondence, telefonátu, čekání na technika, ale stejně tak lovíte v paměti anglické fráze, bude-li třeba vyžádat si podporu třeba přímo zahraničního výrobce. Tak tohle všechno už je minulost. Neboť dnes v takové situaci stačí jediné – obrátit se na Technické centrum TGS, které se zrodilo jako výsledek úspěšného Evropského meetingu. Ten v Holoubkově uspořádali minulý měsíc majitelé firmy Hartford, s nimiž jsme toto středisko slavnostně otevřeli za přítomnosti evropských dealerů z 28 zemí.

Jako komunikační a profesionální mezičlánek mezi distributory a zákazníky řeší to,

co jste doposud museli někdy třeba i poněkud komplikovaně sami zprostředkovávat. Nyní si představte technika, který od vás už není vzdálen dvacet tisíc kilometrů, ale maximálně několik set. Na své židli u nás sedí jak pro české, tak i slovenské uživatele, které bezprostředně propojuje s výrobcí užívaných zařízení. A hlavně přesně tlumočí do cizí řeči jejich požadavky bez toho, že by došlo ke zkreslení požadavků či důležitých informací. Zákazníkovi tím současně odpadá další starost: dokazovat konkrétní problém, místo toho na něj jen ukáže. Zpětnou vazbou je bleskurychlá konzultace a rovněž tak pohotová dodávka náhradních dílů v průběhu 24 hodin. Neboť Technické centrum slouží z tohoto důvodu současně také jako sklad, ve kterém stačí jen sáhnout do regálů.

Je nicméně nasnadě, že tento servis není jen zásluha našich úspěšných obchodních jednání. Tchajwanský partner a zahraniční doda-

vatelé jím oceňují také přístup firem a strojírenských odborníků v celé České republice – konkrétně jejich požadavky na kvalitu, které jsou minimálně srovnatelné, ne-li vyšší než u partnerů v průmyslově nejvyspělejších zemích nevyjímaje ani trh ve Spojených státech. Je tak pro ně důležité přesvědčit se, v jaké fázi vývoje se Evropa přesně nachází, což vede k reciprocitě, která může těšit a výrazně zjednodušit profesní přístup všem zúčastněným bez výjimky. Naším záměrem proto je, aby se Technické centrum stalo i jakýmsi stupněm ke vzniku Evropského centra skladu strojů připravených k okamžitému dodání, neboť výsledný efekt už si určitě domyslíte sami.

NÁZOR ODBORNÍKA:
Není to jen úspěch. Jedná se o přelom. A přijmout by ho měl i ten,

kdo Dálný východ ignoruje jen pro zkušenosti s čínskými kabelkami. Tchaj-wan totiž není a nikdy nebyl tou levnou Asií, jak na tento kontinent někteří nahlíží. Je to „západní“ země se vším všudy, a hlavně pak lídr na poli obráběcích zařízení. Servisní centrum jako přímý důsledek vstupu Hartfordu do Čech je významný z několika hledisek. Bojí jazykové bariéry, umožňuje dostat se v co nejkratším termínu k novým strojům i součástkám a nabízejí bezkonkurenční servisní zázemí komunikačně propojené se všemi osmadvaceti dealery, které zástupci prestižní tchajwanské značky na setkání do Holoubkova přizvali. Vypovídá však i důležitou informaci – čeští strojaři jsou pro výrobce špičkových technologií podobně rovnocennými partnery jako ti, kteří před nimi měli ještě nějaký čas nazpět jistý náskok.

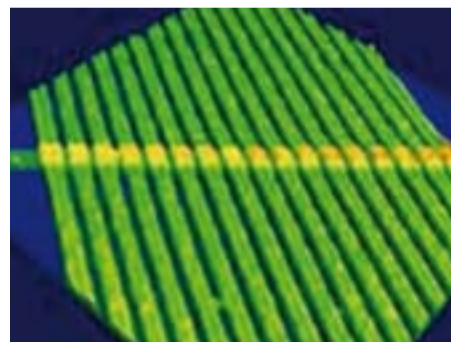
Ing. Václav Diviš

KALEIDOSKOP

VÝKONNÉ UNIVERZÁLNÍ POVLAKY

Nástroje pro speciální aplikace bývají opatřeny speciálními povlaky, které umožňují dosahovat špičkových výkonů obrábění. Univerzální povlaky ale takových parametrů obvykle nedosahují. Řešením může být nová generace univerzálních PVD povlaků TripleCoatings od firem SHM a Platit, která při své všestrannosti přináší špičkové výsledky i v oblasti výkonného obrábění. Je toho dosaženo originální kombinací konvenčních a nanokompozitních vrstev.

REVOLUČNÍ POČÍTAČOVÁ PAMĚŤ

Vědci Laboratoře informačních a kvantových systémů HP Labs vytvořili matematický model a fyzický příklad prvku nazvaného memristor (tzv. paměťový odpor). Jeho jedinečnou vlastností je, že uchovává historii informací, které jím prošly. Memristor může být využit k vytvoření energeticky výrazně efektivnějších počítačových systémů s pamětí, které se po přerušení napájení nevymazávají a asociují informace podobným způsobem jako lidský mozek.

SPECIÁLNÍ ŘEŠENÍ PRO FOTOVOLTAIKU

Společnost Lapp Group vyvinula ucelený systém kabeláže a příslušenství, který je určen speciálně pro fotovoltaiku. Program zahrnuje několik typů solárních kabelů, kabelové vývodky, konektory a další příslušenství zohledňující všechny specifické požadavky tohoto oboru, ať už jde o odolnost povětrnostním vlivům, UV záření, teplotním vlivům, ozónu apod. Systém tak umožňuje rychlou a bezpečnou montáž fotovoltaické techniky a její trvalou funkčnost po mnoho let.

Miroslav Šabart: Odlévání zvonů je příjemným zpestřením výroby

Ing. Miroslav Šabart je generálním ředitelem akciové společnosti ŽĐAS, největšího podniku na Českomoravské vysočině. Od tohoto prostého konstatování se odvíjelo téma našeho rozhovoru.

Velké podniky, jako je ŽĐAS, spoluvytvářejí podobu regionu a ovlivňují životy tisíců lidí. Jak by se podle vás měla firma navenek projevovat?

Společnost takového formátu, jako je ŽĐAS, a. s., nepochybně ovlivňuje životy mnoha lidí, a to nejen ve smyslu živitele rodin zaměstnanců, ale i podporovatele kulturních a sportovních aktivit v regionu. Každoročně jsou formou sponzoringu vynakládány nemalé částky na podporu projektů kulturního a společenského rázu, podporu sportu a pomoci potřebným, což se v posledních letech projevuje zejména poskytováním sponzorských darů pro nemocniční zařízení v našem regionu (například nemocnici v Novém Městě na Moravě) ve snaze přispět na modernizaci jejich zařízení a vybavení, které slouží místním lidem.

Jak v tomto směru jako generální ředitel vnímáte svou úlohu?

Mojí úlohou v pozici generálního ředitele je nejen dbát na to, aby se společnost dynamicky vyvíjela, přinášela prosperitu vlastníkům i slušné výdělků zaměstnancům, ale i formou investic zlepšovala pracovní prostředí zaměstnanců a působila ekologičtěji ve vztahu k životnímu prostředí.

Váš podnik má poměrně široký záběr – najdeme zde metalurgické provozy, stává se zde tvářecí i obráběcí stroje... Jeden z vašich výrobků ale není pro velké průmyslové závody příliš typický, a sice zvon. Jak vznikla tato tradice a kolik zvonů zde bylo vyrobeno?

Výroba zvonů je v naší společnosti spojena již se samotným vznikem a zahájením provozu slévárny, protože podle tradice se v hutích první odlitky věnovaly Pánu, a to právě formou výroby zvonů do kapliček, kostelů a chrámů. Konkrétně byly tedy první dva zvonů odlity 27. srpna 1951, přičemž jeden z nich byl dokonce

tajně se souhlasem tehdejšího vedení společnosti odvezen do kostela v Křižánkách, kde byl později i vysvěcen. Další zvonů byly odlity až v roce 2001 při padesátém výročí vzniku společnosti. Od tohoto roku je téměř každoročně vyrobeno několik zvonů, které společnost většinou daruje obcím či církvím. Celkově bylo vyrobeno 22 zvonů. Zajímavostí byla i výroba nového srdce pro největší český zvon Zikmund, jež prasklo v roce 2002. Podle 300 let starého vzoru bylo v moderním provozu kovárně ŽĐAS vyrobeno nové srdce, které bylo vedením společnosti věnováno Správě Pražského hradu.

Výrobou zvonů by se ale firma nejspíš neuzivila...

Výroba zvonů je z hlediska produkce společnosti samozřejmě zcela okrajovou záležitostí, je však nutné podotknout, že je příjemným zpestřením výroby. Pro provoz metalurgie je důležité zajištění zakázek mnohem větší-

„Podle tradice se v hutích první odlitky věnovaly Pánu, a to právě formou výroby zvonů do kapliček, kostelů a chrámů.“

ho charakteru, dodávek výkrovků a odlitků pro významné odběratele v tuzemsku a zahraničí. Strojírenská výroba je v posledních letech naplněna zejména výrobou dodávek velkých investičních celků jako kovací linky s manipulátory, inspekčních a rovnacích linek, zařízení na zpracování kovového odpadu. Z hlediska současnosti jsou pro naši společnost významné zejména trhy, jako je Rusko, Indie, Čína.

Můžete představit nějaké zajímavé zakázky?

Nyní dochází k významné realizaci dodávky inspekčních linek v Rusku pro zákazníka OEMK Starý Oskol, další významnou dodávkou je spoluúčast na budování rovnací linky a chladničky pro dalšího významného zákazníka, společnost Uralvagonzavod.

Text: Pavel Marek
Foto: ŽĐAS, a. s.

MANŽELKY PROMINOU...

Účetní rok se povedl. Mohli jsme si předat diplomy, ale takový způsob oslav by se nám jevil poněkud nešťastný. Za odměnu jsme si raději dopřáli firemní setkání na Slovensku. Chytajíce poslední paprsky léta ve Štiavnických horách jsme se ubytovali v hotelu Sitno malebné vesničky Vyhne, které jsme se tímto nevyhnuli. Koupání v horách je báječné, když máte po ruce bazény, nevýjimaje ani ten termální, a navíc si můžete dopřát ještě široké palety služeb wellness & spa. Ti sportovněji založení zase využili fotbalové, tenisové a volejbalové hřiště – všem pospolu pak zbyly čas a energie také pro malou projíždku na kole v krásné přírodě Štiavnických hor včetně poučné exkurze v místním pivovaru Steiger. A když si ještě navečer jedna z našich kolegyně pro nás připravila ukázkou břišních tanců, bylo se opravdu na co dívat. No, manželky snad prominou...

NÁVŠTĚVA NAŠEHO DODAVATELE D'ANDREA S.P.A

Až do slunné Itálie jsme počátkem září uskutečnili první společnou cestu se zákazníky TGS. Jen několik kilometrů od metropole Milána, ve městě Lainate, jsme

navštívili italskou firmu D'Andrea – našeho dodavatele nástrojů na vrtání a vyvrtávání a zároveň výrobce příslušenství ke strojům. Účelem bylo jeho největším domácím odběratelům ukázat nejen sídlo firmy, ale provést je i výrobní a montážní halou, a představit celkové zázemí. Zákazníci absolvovali také seminář zaměřený na prezentaci firmy v kontextu celosvětového trhu včetně představení jednotlivých skupin nástrojů, zejména pak modulárních systémů. Večer se pak dostalo i na kulturu a prohlídku zdejších památek včetně proslulé milánské opery La Scala. Ta nás na rozdíl od milovníků klasiky, však poněkud překvapila jen tím, že alespoň navenek, když už jsme dovnitř neprošli, nebyla ve skutečnosti tak honosná jako v našich představách. Vsadili jsme tak na italské jistoty a jeden ze dvou dnů zakončili večerí ve stylové restauraci na ostrově Comacina. Ochutnávaly se rozmanité delikatesy italské kuchyně počínaje naloženou zeleninou přes kuřecí a rybí speciality až po vyhlášený parmezán či zdejší domácí zmrzlinu. A ukázalo se, že není nad to, když se naši nejvýznamnější zákazníci mohou s dodavatelem nástrojů používaných ve své výrobě poznat takto osobně a neformálně. Rozhodli jsme se proto, že na podobné cesty vás budeme zvat i v dalším období.

HORKÉ ZBOŽÍ

HITACHI TOOL – EPDRF

O tom, že Japonsko je země zaslíbená miniaturizaci, jsme se přesvědčili již v dobách, kdy jsme vedle masivních rádií z dílen RVHP byli konfrontováni s její spotřební elektronikou. Nejinak je tomu i v současnosti na poli kovoobráběcí techniky. Firma Hitachi Tool nám představuje svou poslední novinku – miniaturní frézy EPDRF (EPoch Deep Radius Feed), které přinášejí velice zajímavou inovaci. Jsou jí 4břítě, a to již od průměru 1 mm. Jedná se o novou generaci miniaturních fréz ve 4břitém provedení, které díky dvěma zubům navíc umožňují efektivněji obrábět všechny malé součásti, komplikované kontury a žebra. Samozřejmostí je vysoká přesnost nástroje a povlak TH45+, řezné podmínky jsou detailně zpracovány dle skupin materiálů, průměrů a délek nástroje a rozděleny na hrubovací a dokončovací operace. Důvody máme nasnadě: Hlavním cílem fréz EPDRF je urychlit proces jak hrubování, tak i dokončování všech malých žeb, rohů, drážek, kapes a tvarových částí forem a dílců, a zvýšit tak konkurenceschopnost oproti elektroerozi (EDM).

Odvážní muži na létajících strojích

Stát se pilotem moderního letadla může každý, právě milovníky létání proto lákají návraty k romantice starých časů.

V přetechizované éře komplikovaných strojů je vítanou úlevou vrátit se občas zpátky ke kořenům a oživit ducha průkopníků daného oboru. O světě na křídlech to platí dvojnásob, protože sen o usednutí do kokpitu stíhačky se u soudobých proudových letadel splní jen vyvoleným jedincům a provozovat takové letadlo soukromě je podobně nákladné jako vlastnit automobilovou závodní stáj. Stačí se ale vrátit do časů 1. světové války a rázem je všechno jinak. Rytířské souboje na nebi i nelitostné „dogfights“ se odehrávaly na strojích, které by dnes dokázal postavit každý zručnější kutil. Původní plány stíhaček britských, německých i francouzských zůstaly zachovány, takže podle nich v uplynulých desetiletích už vznikla řada přesných replik, některé dokonce s využitím různých originálních dílů. Létání s takovými stroji je přesto náročné a věnují se mu hlavně různé instituce v čele se známým francouzským létajícím muzeem Jeana-Baptisty Salise.

Český člověk je ale vynalézavý a tak přišel na způsob, jak se posadit za větrný štítek s hedvábnou šálou kolem krku a nemuset kvůli tomu zdolávat hory byrokratických omezení a předpisů, platných pro běžná sportovní letadla. Stačilo si uvědomit, že prvověčné stíhačky se parametry hodně blíží specifikacím dnešních ultralehkých letadel,

kteřá jsou dostupná každému amatérskému pilotovi. Cestu, jak na to, ukazuje Flying Circus Martina Kindernaye, který kromě provozování tematických leteckých show také pro zájemce staví ultralehké repliky historických letounů. Na první pohled jsou od originálu k nerozeznání, jen jsou o něco menší. Aby byl splněn hmotnostní limit pro kategorii ultralehkých letounů, musí být repliky zhruba o deset procent menší než jejich vzory a také zabudované motory (občas dokonce automobilové) mají trochu jiný zvuk než původní mnohdy rotační pohonné jednotky. Stavba replik letadel jako známý trojplošník „Rudý Baron“ Fokker Dr.1, Sopwith Camel nebo S.E.5a je ve volbě materiálů hodně věrná historii, dojde tedy na dřevo, překližku, plátěný potah i funkční lankové výztuhy, střídmě i na kovové konstrukce. V zájmu bezpečnosti je trochu narušena historická věrnost i na palubní desce osazením jednoho nebo dvou kdysi nepoužívaných nebo neexistujících přístrojů, iluze návratu do starých časů je ale jinak dokonalá. Stejně jako kdysi je každý výlet do vzduchu malým dobrodružstvím, kdy se pilot musí někdy poprat i s nástrahami počasí v podobě silného nebo turbulentního větru. Než vyrazíte objednat si svého vysněného „velblouda“ jako pro literární stíhací eso Bigglese, je dobré

mít na paměti, že pilotování historických replik není to pravé pro úplné začátečníky a že bude rozumné nejdříve získat zkušenosti na jednodušších strojích kategorie ultralight.

Volba materiálů při stavbě replik letadel je věrná historii

Text: Tomáš Suchomel
Foto: Profimedia

CESTOVÁNÍ

Jako neuvěřitelný sen

Máte slzy v očích, a vůbec se za to nestydíte. Jen hledíte kolem a uvědomujete si, jak je naše planeta výjimečná a život na ni zázrakem. V takto pozmeněném vědomí se ocitá každý z těch, kteří navštíví jedno z nejmagičtějších míst na Zemi – peruánské Machu Picchu.

Text: Ivan Šiler
Foto: Profimedia

Nejinak to ostatně cítil i jeho objevitel Hiram Bingham, který si podle svých slov připadal jako v neuvěřitelném snu. Americký architekt s pověstí amatérského archeologa na něj pronikl až v roce 1911 díky prostému vesničanovi. Původně měl za to, že našel starověkou indiánskou pevnost Vilcabamba – až odborníci potvrdili, že ve skutečnosti odhalil výjimečný skvost – dokonale zakonzervované, posvátné a zřejmě i poslední útočiště jedněch z nejzáhadnějších prapůvodních obyvatel Peru – Inků.

Incká kultura včetně společenské hierarchie připomínala Egypt za vlády Faraónů. Pro historiky však byli její příslušníci učiněnou hádankou. Aniž by si vytvořili vlastní písmo, technologickými znalostmi předběhli dobu hned o několik staletí. Dodnes provokují seriózní vědce i nadšené fantasy natolik, že si vysloužili pověst Děti hvězd.

Jejich sídlo, tyčící se na jednom z vrcholů And pod majestátní homolí Huana Picchu navíc pověstí o jakési pomoci shůry jen přizívuje. Indiánští kameníci, mate-

matici i stavitelé ho v těžce přístupném terénu zbudovali z kamenných bloků o váze několika tun bez toho, že by použili železné nástroje. Kvádry na sebe přesto dosedají tak precizně, že ve spojích mezi nimi nelze nikde do spár zasunout třeba jen stříčku nože. A nejsou to stavby ledasjaké! Chrám, paláce, ale také astronomická observatoř – ať pohlédnete kamkoliv jste fascinováni. Jejich účel je zřejmý, celého komplexu však už nikoliv. Ten je obestřen dalším tajemstvím. Machu Picchu tak jedni vidí jako pevnost, jiní ho považují za poslední útočiště přeživších inckých panovníků, další, dle nálezu velkého množství ženských koster, zastávají teorii, že sloužilo k ochraně vybraných inckých žen před otroctvím. Turistům je dnes přístupné jako jedinečný archeologický klenot umocněný mystickým přírodním prostředím. A pokud jej navštívíte, sami se přesvědčíte, že jeho fenomén není zdaleka nadsazený – je přesně tím místem, kde si tak jako jen málokde a málokdy uvědomujete ryzi propojení lidské duše s vesmírem.

Klára Nemravová Lidský mozek je největší vynález

Zpěvačka, která sametovým hlasem ozdobila populární nahrávky pražských Tata Bojs, osobnost domácí klubové scény, oblíbená moderátorka progresivního Rádía 1, ale také profesionální web-designerka. Ve své činnosti propojuje Klára Nemravová púvab, talent a také zaujetí pro techniku, k níž má navíc velmi blízko již od svých dětských let.

Můj vztah k ní je pozitivní, musí být, trávím většinu času u počítače. I když mám někdy pocit, že počítač není ve skutečnosti stroj, ale záhadná bytost, která si ze mě dělá legraci a zkouší mě naučit bezmeznou trpělivostí a umění radovat se z přítomných okamžiků, neb člověk nikdy neví, kdy se na obrazovce objeví nějaká skandální věta a veškerý pozitivní vztah k technice vezme za své. Technika mě navíc obklopovala od malička. Nejdřív to bylo rádio, které mi bratři dávali do postýlky, abych byla zticha. Po bratřích jsem také na krátkou dobu zdědila angličáky a vláčky TT. Bohužel tyto moje oblíbené hračky pak rodiče někomu dali a na mě zbyly panenky. Doma se také dost často opravovala televize a kazeták, z těchto oprav pak zbyla celá plejáda „náhradních“ šroubků, které před opravou musely existovat v paralelním vesmíru, jinak si jejich náhlý výskyt u nás doma nedovedu vysvětlit. Navíc jsem často pobývala v Národním technickém muzeu, kde pracoval můj táta. Moc ráda jsem chodila kontrolovat exponáty jeho výstav a také jestli ten balon ve velké hale ještě neodletěl. Muzeum teď prošlo rekonstrukcí, tak bych to měla jít zase zkontrolovat...

Vzhledem k širokému spektru činností, jakým se věnuješ, jsou pro tebe důležitější nápady, a nebo spíše technologie, které ti je pomáhají převést do praxe?

Technologie jsou rozhodně užitečný nástroj a mnohdy celý proces velmi usnadní. Na druhé straně těch technologických hraček, co to „udělají za vás, je už tolik a vývoj jde tak rychle dopředu, že v tom pomalu člověk začíná ztrácet přehled. Nicméně bez nápadu je celá technologická vymoženost úplně na nic. Takže napad je i přes veškerý technický pokrok to nejdůležitější, bez nápadu to prostě není ono.

Jaký technický vynález považuješ ať již podle svého mínění, či na základě zkušeností za ten dosud nejdůležitější?

Podle mého mínění a na základě mé zkušenosti bych řekla, že nejdůležitější technický vynález je lidský mozek. Je to dokonalý stroj – tady si matka příroda dala fakt záležet a bez tohoto vynálezu by žádná jiná technika nikdy nevznikla a důkazem toho, jak tento dokonalý stroj může fungovat, jest třeba Nikola Tesla a spousta dalších.

Text: -ve- Foto: Archiv KN

KONCERT
JEAN MICHEL JARRE
13. 11. 2008, 02 ARENA, 20.00 HOD.

„Rovnováhu mezi technologií a ekologií považuji za svoji hlavní inspiraci,“ říká Jean Michel Jarre. Dnes šedesátiletý umělec s tváří věčně mladého bohéma, potomek slavné

ho moderního klasika Maurice Jarra a manžel filmové Nikity Anne Parillaud, se těší pověsti veleslavného skladatele, zvukového inovátora a technického inženýra. Již přes

čtvrt století je však v první řadě ctěn jako ambasador elektronické hudby, a to konkrétně od roku 1976, kdy vydal album Oxygene. Nahrál jej s použitím syntezátorových nástrojů, které se pro elektronickou scénu ukázaly tím samým, čím pro rockovou hudbu kytara Fender Telecaster. Ve srovnání s kolegy, kteří s nimi do té doby vesměs jen eklekticky experimentovali, si jejich možnosti přizpůsobil svému melodickému citění a vytříbené orchestrální instrumentaci zděděným po otci. Skrze klenuté zvukové koláže či kombinace ambientních ploch a fázových smyčců s občas naivními rytmickými motivy v popředí, přesvědčil o tom, že hudbu může osvěžit i technika – záleží jen na přístupu. Svůj monumentální barevný projev navíc dokázal později umocnit i scénografií v podobě koncertů na atraktivních místech planety (Egypt, Čína, Londýn, Houston), které se se svou milionovou návštěvností pravidelně zapisovaly do Guinnessovy knihy rekordů. Některé z jeho projektů sice čas od času balancovaly na hraně klíše, titul guru svého žánru mu však již zůstal natrvalo. Jeho současné turné je navíc pocta nahrávce, kterou to všechno kdysi začalo. Ve srovnání s mamutími koncerty minulosti tak podruhé v kariéře volí „komorní“ prostředí sportovních hal, aby byl co nejlíže všem, kteří v něm vidí současně tvůrčí osobnost, ale také hravého konduktora – konstruktéra.

Text: Ivan Šiler

Foto: Isifa

OSTROV, NAD KTERÝM BDÍ BUDDHA

Pohled na Tchaj-wan očima našeho tchajwanského kolegy Yusan Kaolianga

Zase si můžeme narovnat nohy. Po sedmnácti hodinách letu na Tchaj-wan konečně pevná zem. Téměř stoprocentní vlhkost vzduchu a velké teplo je pro místní běžné. Jste-li Evropan, pak v něm ale obstojíte jen s funkčním spodním prádlem. Zapomeňte i na to, že na domorodce zapůsobíte nabířovanými anglickými frázemi. Všichni jsou tu milí, úslužní, ale

vědomi si, že jediná mezinárodní řeč, kterou si navzájem komunikaci ulehčíte, je ta znaková. Pro první dojem jsou navíc nejdůležitější oči. Hlavní město Tai Pei už nějaký čas hypnotizuje slavnou „stojedničkou“, ale druhá padesátka jednoho z nejvyšších mrakodrapů světa se nám nyní ztrácí v deštivé mlze. Naštěstí je toho hodně k vidění i podstatně níže – kláštery, buddhistické památky a modlitebny, desítky různých velikých a barevných Buddhů, květiny a stromy, které neznáme. A co teprve večerní trh – kdo neviděl, neuvěří. Ukážete si na rybu, želvu či hada, a za pár minut je máte na talíři i s přílohou v podobě živých orchidejí. Schází jen slánka na stole, neboť jiný kraj, jiný mrav. Tady se nesolí, ale sladí – maso, syrová ryba, polévka. Přesto neodoláte. A nádvkem zapijete vše místní silnou kořalkou z plastové „dvoudecky“.

Tchajwanci žijí především v noci – děti i dospělí se bavi téměř do kuropění. Ráno sednou na skútry a jedou do práce. Po zábavném večeru zůstávají na zemi tuny odpadků, ovšem uklízejí četa spláchně hadicemi špínu do kanálů a druhý den nepoznáte, že se v ulicích něco dělo.

Symbole poznání nás provázejí i během cesty na schůzky s obchodními partnery. Při té první vcházíme do výrobní dílny lesem skútrů, na té další pak před námi vyroste moderní komplex rovnou z bambusového pralesa. O pracovitosti Tchajwanců nemůžete pochybovat.

Nejvíce však ostrov fascinuje svou přírodou. Zdejší obyvatelé jsou na ni právem hrdí. Staré stromy se tu nekácejí, ale ukazují turistům. A některé z nich možná pamatují i Marka Pola. Visuté lanové mosty, úzké cestičky mezi skalami, průzračně čistá voda. A nad vším opět v mnoha podobách bdí velmi pozorně Buddha. A vede si opravdu příkladně, neboť ten neúchvatnější zážitek si pro vás nechává na konec – východ slunce. Stovky fotoaparátů se dennodenně snaží zachytit jedinečný okamžik, kdy se sluneční kotouč vyloupne zpoza hor, aby se navečer mohl za ně zase efektně schovat. Tchaj-wan je prostě jiný svět – ve všech svých obrazech.

KNIHA GENE SIMMONS KISS

Další hudební tip čísla? Ne tak docela. Způsob, jakým o jedné z nejprodávanějších kapel všech dob referuje vlastními slovy její capo di tutto capo, nadchne.

Měli jste jejich fenomén spjatý jen s ideologickou diverzí? Pak zjistíte, že tohle je příběh prostého židovského kluka, který z vděčnosti k matce nejprve vystudoval dvě vysoké školy a následně bez jediné kapky alkoholu a drog dokázal po čtvrt století bravurně kočírovat nejburlesknější cirkus rockové historie. Věřte nebo ne, ale je to zpověď inteligentní, upřímná, vtipná i láskyplná, a to bez ohledu na to, že nám ji podává Démon s nejdělnějším jazykem v hudebním showbyznysu, co občas na pódiu chrčil krev, aby se fanoušci prostě jen dobře bavili.

CD MYLENE FARMER POINT DE SUTURE

Může se nevině vyhlížející dívenka s tvář porcelánové panenky stát osudovou ženou, jejíž fantazie

předbílá i nejpodivuhodnější příběhy Tima Burtona? Ano, jistě. Stačí jen sledovat odysseu francouzské zpěvačky Mylene Farmer, která svůj fenomén vystavěla na partnerství s charismatickým skladatelem a režisérem Laurentem Boutonnatem podporujícím ji na této cestě jako šedá eminence v pozadí. Pokud tápete, co přesně znamená termín inteligentní či sofistikovaný pop, zde dostanete odpověď. Na pozadí taneční hudby, křehkých melodií či svěžích refrénů, ale hlavně nejenom pro frankofila nevšední emotivní výpovědi vyjádřené svěbytným hlasovým odstínem, se vám otevře cesta do jednoho z nejoriginálnějších světů současné populární hudby.

VÝSTAVA ŠUMNÁ A BEZBRANNÁ 2003–2009

Na oblíbený televizní seriál Šumná města volně navazuje výstava, která před rokem

započala svou pouť v Českém centru ve Vídni a od té doby byla představena v mnoha světových městech od Stockholmu přes Řím až po Tokio. Za svůj cíl si klade poukázat na ohrožené památky a objekty architektury 19. a 20. století v Čechách, na Moravě i ve Slezsku. Zahrnuje 52 velkoformátových panoramatických černobílých fotografií z kalendářů Šumná a bezbranná z posledních let a v rámci její pražské expozice se návštěvníci mohou zúčastnit také besedy s autory či zhlédnout promítání nových děl Šumných měst, a to i za účasti průvodce pořadem, herce a architekta Davida Vávry.

Výstava fotografií v Museu Kampa v Praze do 16. 11. 2008

SYMETRÁLA 02

Číslo 02/2008, vychází měsíčně

VYDAVATEL: Boomerang Publishing, s.r.o., Nad Kazankou 37, 171 00, Praha 7 – Troja. Dotazy směřujte na: info@bpublishing.cz

REDAKČNÍ RADA: Pavel Diviš, Václav Diviš, Jana Svobodová, Adam Szabó, Richard Šulc.

ŠÉFREDAKTOR: Ivan Šiler

AUTOŘI: Pavel Marek, Tomáš Suchomel

ART DIRECTOR: Jakub Kaše

FOTO: Isifa, Michael Kratochvíl, Profimedia, archiv TGS, Universal Music, Zdas, a.s.

REGISTRAČNÍ ČÍSLO: MK ČR E18515

POMOCKA DE ASE (IDIOGRAM)	ŠPALEK (HAR.)	LENOST	ANGL. SKUTEČNÝ		KRALOVNA ANGLE	ITALSKÝ AND	ŘEMKY 1105	X	ČAJ		AKKADSKÝ BUN PLOCHOSTI	SOUPIS	UŠEJ
DOMÁCKY OLGA			LOZBROVY KOV ŠPŘESKOU OLGA								INDONÉS. ŠIDLO NA ZÁPADNÍM IRIANU		
1 DIL. TAJENKY											ZVUK KOŽNÍHO HLASU RYPKEDLO		
NĚM. KACHNY						SPZ VŠETĚNA			ANGL. BZUCET		ZIDU		
SHODA						ŘEMKY 599							
SHODA						LATINSKY O		HORNĚ ŠLETO			ZURDA		
POENK V HRAČCE KRALOVĚ					SCHEMAT. OBRAZ CHROMO ZOMU ORG.								
KORNOU TICE					Z DIL. TAJENKY								POMOCKA: ERETEL, ANAUFEL, ERAM

LUŠTĚTE A VYHRAJTE

O CO TU BĚŽÍ: O SOUTĚŽ

PROČ: ABYSTE SE NENUDILI

NÁSTROJ: KVÍZ V PODOBĚ KŘÍŽOVKY

VÁŠ ÚKOL: ODHALIT TAJENKU

VÝHRA: HRACÍ KARTY TGS

KAM ZASLAT LEGENDU:

JANA.SVOBODOVA@TGS.CZ NEBO TGS, SPOL. S R. O. „KŘÍŽOVKA“ 338 01 HOLOUBKOV 125

DO KDY: DO 9. LISTOPADU 2008

JAKÁ JE TAJENKA: NA TENHLE TRIK VÁM NESKOČÍME